

интелигенция. Започва се широка и усиленна народоспасителна работа. И това се върши, както въ Дания, върху почвата на любовта към ближния, народната пръстта и полезния трудъ.

— Бъдещето на Швеция — това е нейната младежь. Истинският патриотъ се познава по своите грижи и жертви за заздравяне и издигане на шведското дете! Това знаме се издига вече все по-високо и по-високо. Около него се събиратъ хиляди и хиляди истински храбърци отъ двата пола, отъ различни класи и възрасти, съ разни религии и политически убеждения. Шведското дете обединява цѣлия разпокъжсанъ и разнебитенъ народъ! . . .

Много, извѣнредно много е направено до сега въ това направление. Не напраздно Швеция се слави като страна на детето. Но за това ще говоримъ другъ пътъ. Сега нѣколко думи само за шведските детски работилници и клубове.

* * *

Ежедневните занятия въ шведските основни училища обикновено продължаватъ отъ $8\frac{1}{2}$ или 9 ч. сутринъ до $1-2\frac{1}{2}$ ч. следъ обѣдъ. Останалото време до вечерта децата прекарватъ въ дома и на улицата.

Въ много домове сиромашията, а въ други развалата — сѫ прокудили майката и по-голѣмитъ сестри и братя отъ кѫщи за презъ цѣлия денъ. Малкиятъ ученикъ е предоставенъ самъ на себе си и

на лошото влияние на улицата. Онова, което училището създава въ 4—5 часа, улицата може да го унищожи само въ 1—2 часа.

Да се уредятъ приветливи кѫтчета за тия малки бездомници, кѫдето детето да се сгрѣе отъ топлината на майчиния домъ, да се почувствува волно срѣдъ здрава другарска срѣда, да поиграе и се позабавлява, както на душата му се иска, но и да поработи и се научи на нѣщо полезно, — тази идея е създала детските работилници въ Швеция.

Първата детска работилница въ Швеция е открита въ работническите квартали на Стокхолмъ презъ 1887. год. и то отъ една жена — **Анна Хирта Ретциусъ**. На тая жена се дѣлжи много за широкото разпространение и доброто организиране на тия възпитателни работилници.

Днесъ въ цѣла Швеция (въ градове и села) има повече отъ 100 такива. Въ Стокхолмъ тѣ сѫ около 40 съ близо 4000 школници момчета и момичета на възрастъ отъ 7—14 години. Почти всички се уреждатъ и издѣржатъ отъ дружества и частни лица. Държавата и общините само ги подпомагатъ парично. Стокхолмъ, напримѣръ, редовно отпуска годишно около 50,000 крони (1 крона=37 лева), за подпомагане на детските работилници въ града.

* * *

Мила и красива картина представлява животътъ въ тия рабо-